آرمان ملی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۰۵۱
پنجشنبه
۱۴۰۳ • ۱۲ • ۰۲
۲۱ شعبان ۱۴۴۶ / ۲۰ فوریه ۲۰۲۵

گزارش

طبق برنامه دولت در بودجه سال آینده

فشار مالیاتی از حقوق بگیران کم می‌شود

دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۴ قصد دارد فشار مالیاتی را از اقشار پایین، حقوق‌بگیران و تولیدکنندگان کاهش دهد و در مقابل بر دانه درشت‌ها تمرکز می‌کند.

به گزارش ایسنا، دولت در راستای عدالت مالیاتی، استفاده از منابع پایدار و کاهش وابستگی به نفت، ساماندهی نظام مالیاتی را در دستور کار خود قرار داده است. از جمله اهداف دولت چهاردهم آن است که مالیات اقشار پایین و تولیدکنندگان را کاهش دهد و در سوی مقابل از فعالیت‌های سوداگرانه و اقشار ثروتمند مالیات بیشتری بگیرد. این اقدامات در بودجه سال ۱۴۰۴ نیز مدنظر قرار دارد. اواسط سال جاری، عبدالناصر همتی ـ وزیر اقتصاد، رویکرد دولت را کاهش فشار مالیاتی از اقشار پایین و در عین حال تمرکز سازمان امور مالیاتی بر دانه درشت‌ها دانست. ایجاد عدالت مالیاتی و جلوگیری از فرارهای مالیاتی نیز از دیگر برنامه‌ها محسوب می‌شود. رویکرد دولت آن است که در حوزه سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تولیدی، نرخ‌ها کاهشی شود و عمده مالیات‌ستانی به سمت مالیات بر مصرف سوق پیدا کند. اگر این اتفاق بیفتد به عدالت مالیاتی و فراهم شدن بستر لازم برای رشد و رونق اقتصادی کمک خواهد کرد. اما برای دستیابی به این اهداف باید نظام مالیاتی به سمت هوشمندسازی سوق پیدا کند و حتی‌المقدور از رویکردهای سنتی فاصله بگیرد. اخیرا نیز رئیس کل سازمان امور مالیاتی با بیان این‌که مالیات کارمندان در سال آینده مشمول معافیت دو برابری می‌شود گفته است: دولت لایحه‌ای را به مجلس ارائه کرده که نرخ مالیات‌ستانی از شرکت‌های تولیدی به ۱۵ درصد کاهش یابد تا بتوانیم کمکی به بخش تولید و رشد اقتصاد کشور داشته باشیم. محمدهادی سبحانیان از افزایش دو برابری معافیت مالیاتی حقوق‌بگیران و کارمندان در بودجه سال ۱۴۰۴ خبر داده و گفته است: این موضوع با وجود اینکه دولت را از درآمد حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی محروم می‌کند، اما با تاکید رئیس جمهوری بر معیشت مردم، این اقدام در دستور کار قرار گرفته است. به گفته وی نگاه سازمان امور مالیاتی فقط کسب درآمد نیست. این سازمان خودش را شریک راهبردی بخش تولید می‌داند؛ زیرا تعطیلی واحدهای تولیدی باعث کاهش درآمدهای مالیاتی خواهد شد. یکی دیگر از اقدامات دولت چهاردهم در حوزه مالیات، افزایش سطح برابری دریافت مالیات در حوزه مشاغل و حقوق‌بگیران است. در این راستا اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان به عنوان مصداقی از حرکت سازمان امور مالیاتی به سمت مالیات‌ستانی سیستمی و هوشمند در سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ رشد قابل توجهی داشته است؛ به‌طوری‌که تعداد اشخاص صادرکننده صورت‌حساب‌های الکترونیکی نوع ۱ و ۲ در ۹ ماهه ابتدای سال ۱۴۰۳ نسبت به کل سال ۱۴۰۲ با حدود ۶۱ درصد رشد به ۲۲۵ هزار مؤدی رسیده است. نسبت تعداد اشخاص صادرکننده صورت‌حساب‌های الکترونیکی نوع ۱ و ۲ به کل اشخاص حقوقی بالقوه لغایت آذرماه ۱۴۰۳ به ۷۵ درصد رسیده است درحالی‌که پوشش مؤدیان در انتهای سال ۱۴۰۲ حدود ۳۹ درصد بوده است؛ بنابراین رشدی ۳۶ درصدی در پوشش مؤدیان صادرکننده صورت‌حساب‌های نوع ۱ و ۲ دیده می‌شود. باید به این نکته نیز اشاره داشت که اگر مؤدیان صادرکننده صورت‌حساب‌های نوع ۳ (رسید دستگاه‌های کارت‌خوان) را لحاظ کنیم، پوشش مؤدیان به بیش از ۹۰ درصد می‌رسد. هم‌چنین جمع کل مبالغ ابرازی اشخاص حقیقی در سال ۱۴۰۳ (مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۲) نسبت به سال قبل ۸۳ درصد رشد داشته است. به‌منظور تسهیل تکالیف مؤدیان اصناف و صاحبان مشاغل، تعداد مؤدیان استفاده‌کننده از ظرفیت تبصره ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم هر سال نسبت به سال قبل افزایش قابل توجهی می‌یابد. افزایش بخشی از این مؤدیان، شناسایی مودیان جدیدی است که پیش‌تر شناسایی نشده بودند. به دنبال راه‌اندازی سامانه مودیان که تحولی در سوق یافتن نظام مالیاتی به سمت حسابرسی هوشمند محسوب می‌شود جمع کل مبالغ ابرازی اشخاص حقوقی در سال ۱۴۰۳ (مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۲) نسبت به سال قبل بیش از ۹۰ درصد رشد داشته است. نرخ موضوع ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم که ۲۵ درصد است به‌حکم قوانین بودجه و در راستای حمایت از تولید در ۵ سال اخیر به جز یک سال ۲۰ درصد و برای عملکرد ۱۴۰۱، ۱۸ درصد بوده است. در قانون جدید مالیاتی، برخی اشکالات برطرف شده است. به طور مثال در رویه جدید در سامانه مودیان، دیگر موضوعی به نام «لیست سیاه» وجود نخواهد داشت و بخش‌هایی برای تسریع در صادرات ایجاد می‌شود. همچنین از این پس از کالای فروخته شده که پول آن کامل پرداخت شده، مالیات دریافت می‌شود و از اجناسی که نسیه فروخته می‌شود، مالیاتی گرفته نخواهد شد.

تا پیش از این فرآیندهای انسان محور، چالش نظام مالیاتی کشور بود. این مساله باعث می‌شد در شئون مختلف با مودیان برخورد عادلانه صورت نگیرد و احساس تبعیض به وجود بیایید. بنابراین دولت چهاردهم تلاش دارد فرآیندهای مالیاتی را هوشمندسازی کند.

«آرمان ملی» از پیامدهای محدودیت روابط تجاری کشور گزارش می‌دهد

وابستگی خطرناک تجاری ایران

آرمان ملی- صدیقه بهزادپور: صادرات و تجارت بین‌المللی یکی از عوامل کلیدی رشد اقتصادی و توسعه پایدار هر کشوری است، اما وضعیت صادرات و بازارهای هدف تجارت در ایران طی سال‌های اخیر، نشان‌دهنده یک وابستگی شدید به تعداد محدودی از کشورهاست. طبق آمار منتشرشده در سال ۱۴۰۲، حدود ۹۳ درصد از کل صادرات ایران تنها به ۱۰ کشور انجام می‌شود که نشان‌دهنده تمرکز و محدودیت بالای تجارت کشور در این بازارهاست. کارشناسان معتقدند، این موضوع در شرایط کنونی علاوه بر ایجاد فرصت‌هایی برای اقتصاد، تهدیدهای جدی نیز در پی دارد که می‌تواند در بلندمدت مشکلات ساختاری برای تجارت خارجی ایران ایجاد کند. به گفته این گروه از کارشناسان، به کارگیری دیپلماسی مطلوب در عرصه سیاسی - اقتصادی یکی از ارکان مهمی به شمار می‌آید که می‌تواند با بهره‌گیری از آن، دامنه روابط تجاری با کشورهای دیگر را توسعه داد و بدیهی است در این راستا تلاش برای رفع تحریم‌ها و موانع پیش رو یکی از عوامل تاثیرگذار و گشاینده قف تجارت کشور به شمار می‌آید.

تنوع بازارهای صادراتی

به گزارش «آرمان ملی»، حمیدرضا حسینی کارشناس اقتصادی، در این باره گفت: بر اساس اطلاعات منتشرشده، ۵ کشور اول که بیشترین حجم صادرات ایران را جذب می‌کنند، شامل، چین، عراق، امارات، ترکیه و هند می‌شوند که سهم عمده‌ای از تجارت خارجی ایران را در اختیار دارند و تغییرات سیاسی یا اقتصادی در این کشورها می‌تواند به شدت بر وضعیت صادرات ایران تأثیر بگذارد. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، سهم ۱۰ کشور اصلی از کل صادرات ۹۳ درصد است، درحالی‌که سایر کشورها تنها ۷ درصد از صادرات ایران را دریافت می‌کنند، این در حالی است که ایران بیش از ۲۰۰ کشور را در لیست مقاصد صادراتی خود دارد، اما تمرکز بر تعداد محدودی از این کشورها، خطرات زیادی برای اقتصاد ایران ایجاد می‌کند. او افزود: برخلاف ایران، ترکیه، کشور همسایه ایران با ظرفیت‌های کمتر از نظر منابع خدادادی و... بازارهای صادراتی متنوعی دارد و به بیش از ۵۰ کشور، سالانه حداقل ۱ میلیارد دلار کالا صادر می‌کند، این مسأله نشان‌دهنده تنوع بالا و کاهش وابستگی به چند بازار خاص در اقتصاد ترکیه است که موجب افزایش تاب‌آوری این کشور در برابر تحولات سیاسی و اقتصادی جهانی شده است. در حالی که ایران بیش از ۸۴ درصد صادرات خود را به ۱۰ کشور محدود کرده، ترکیه موفق شده است این وابستگی را کاهش داده و صادرات خود را در میان کشورهای مختلف توزیع کند. این استراتژی به ترکیه اجازه داده است که در برابر تحریم‌های اقتصادی، رکودهای منطقه‌ای و تغییرات ناگهانی در بازارهای جهانی، انعطاف‌پذیری بیشتری داشته باشد.

> **صادرات ایران باید به سمت کالاهای با ارزش افزوده بالا حرکت کند. توسعه صنایع دانش‌بنیان، فناوری‌های پیشرفته و تولیدات صنعتی می‌تواند به افزایش قدرت رقابتی ایران در بازارهای جهانی کمک کند**

ریسک‌های وابستگی

این کارشناس اضافه کرد: وابستگی شدید صادراتی ایران به تعداد محدودی از کشورها، چالش‌های مهمی را برای اقتصاد کشور ایجاد می‌کند. بسیاری از کشورهای مقصد صادرات ایران، درگیر تحولات سیاسی و تنش‌های منطقه‌ای هستند. برای مثال، عراق یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری ایران است، اما نوسانات سیاسی و تغییرات در دولت این کشور می‌تواند تأثیر مستقیمی بر میزان واردات آن از ایران داشته باشد. همچنین، امارات و چین نیز در برخی موارد تحت فشارهای بین‌المللی قرار دارند که ممکن است بر همکاری تجاری آن‌ها با ایران تأثیر بگذارد. همچنین تحریم‌های اقتصادی علیه ایران باعث شده است که کشور در یافتن بازارهای جدید دچار مشکل شود. بسیاری از کشورها به دلیل فشارهای بین‌المللی از تجارت با ایران خودداری می‌کنند و این امر باعث شده تا ایران به تعداد محدودی از کشورها وابسته بماند. اگر این کشورها نیز تحت فشار قرار گیرند یا سیاست‌های تجاری خود را تغییر دهند، صادرات ایران دچار بحران خواهد شد.

کاهش تقاضا

او توضیح داد: اقتصاد برخی از کشورهای مقصد صادرات ایران، ناپایدار بوده و دچار نوسانات ارزی شدید است. برای مثال، اقتصاد عراق وابسته به نفت است و در صورت کاهش قیمت جهانی نفت، این کشور ممکن است توانایی واردات از ایران را از دست بدهد. همچنین، چین و هند نیز ممکن است در شرایطی خاص، سیاست‌های وارداتی خود را تغییر داده و سهم ایران را کاهش دهند. علاوه بر مشکل تمرکز بر تعداد محدودی از کشورها، تنوع کم در سبد صادراتی ایران نیز چالش دیگری است. عمده صادرات ایران شامل نفت، گاز، پتروشیمی و محصولات معدنی است که نوسانات قیمت جهانی این کالاها می‌تواند به شدت بر اقتصاد کشور تأثیر بگذارد، از این رو لازم است برای کاهش ریسک‌های موجود، لازم است ایران استراتژی‌های جدیدی برای توسعه صادرات خود اتخاذ کند.

راهکارها

حسینی درباره راهکارهای خروج از دایره وابستگی تجاری گفت: ایران باید تلاش کند بازارهای صادراتی خود را متنوع کرده و کشورهای جدیدی را به لیست مقاصد صادراتی خود اضافه کند. افزایش تعامل با کشورهای آفریقایی، آمریکای لاتین و آسیای جنوب شرقی می‌تواند به کاهش وابستگی ایران به کشورهای خاص کمک کند. علاوه بر این، صادرات ایران باید از تمرکز بر روی محصولات خام خارج شود و به سمت کالاهای با ارزش افزوده بالا حرکت کند، توسعه صنایع دانش‌بنیان، فناوری‌های پیشرفته و تولیدات صنعتی می‌تواند به افزایش قدرت رقابتی ایران در بازارهای جهانی کمک کند. از طرفی ایجاد قراردادهای تجارت آزاد و توافق‌نامه‌های دو یا چندجانبه می‌تواند دسترسی ایران به بازارهای جدید را تسهیل کند. برخی از کشورهای منطقه مانند ارمنستان، قزاقستان و ازبکستان می‌توانند به عنوان مقاصد جدید صادراتی مورد توجه قرار گیرند. این کارشناس تاکید کرد: در این میان نباید از این امر غافل شد که کاهش تنش‌های سیاسی و بهبود روابط بین‌المللی می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای تجارت خارجی ایران ایجاد کند. افزایش تعاملات اقتصادی با کشورهای اروپایی و آسیایی می‌تواند به توسعه بازارهای جدید کمک کند، اما به غیر از تمام این موارد، حتی اگر مشکل تحریم و... نیز وجود نداشته باشد، یکی از مشکلات اصلی صادرات ایران، نبود زیرساخت‌های مناسب حمل‌ونقل و لجستیک است. سرمایه‌گذاری در بندرها، راه‌آهن و سیستم‌های حمل‌ونقل جاده‌ای می‌تواند به تسهیل تجارت خارجی و گسترش بازارهای صادراتی کمک کند.

پایداری اقتصادی

وی یادآور شد: آمارهای ارائه‌شده نشان می‌دهند که تجارت خارجی ایران به شدت وابسته به تعداد محدودی از کشورها است. این وابستگی می‌تواند اقتصاد کشور را در برابر بحران‌های بین‌المللی، تحریم‌ها و تغییرات سیاست‌های تجاری کشورهای مقصد، آسیب‌پذیر کند. در مقابل، ترکیه با تنوع بالای بازارهای صادراتی خود توانسته است انعطاف‌پذیری بیشتری در تجارت بین‌المللی داشته باشد. برای کاهش ریسک‌های موجود، ایران باید استراتژی‌های متنوع‌سازی بازارهای صادراتی، افزایش تنوع محصولات، بهبود روابط دیپلماتیک و توسعه زیرساخت‌های تجاری را در اولویت قرار دهد. این تغییرات می‌توانند به افزایش پایداری اقتصادی، کاهش وابستگی و افزایش تاب‌آوری کشور در برابر بحران‌های اقتصادی و سیاسی جهانی کمک کنند.

کاهش بارش‌ها در پاییز و زمستان

رئیس سازمان هواشناسی از کاهش بیش از ۵۰ درصدی بارش‌ها در پاییز و زمستان امسال خبر داد و گفت: براساس پیش‌بینی‌های بلندمدت بهار امسال نیز بارش‌ها در حد نرمال یا کمتر از نرمال خواهد بود.

سحر تاج‌بخش رئیس سازمان هواشناسی کشور با تأکید بر نقش این سازمان در پیش‌بینی و پایش پدیده‌های جوی گفت: ما می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که آلودگی چه زمانی وارد کشور می‌شود، در کدام شهرها شدت بیشتری دارد و چه زمانی از کشور خارج خواهد شد و دستگاه‌های بهره‌بردار باید از این اطلاعات برای اتخاذ تصمیمات مناسب بهره‌برداری کنند. معاون وزیر راه و شهرسازی تاکید کرد: در حوزه بارش نیز نمونه‌هایی از الگوهای بارشی را اعلام می‌کنیم و بر اساس آن، دستگاه‌های مختلف از جمله مدیریت منابع آب، کشاورزی، محیط زیست، صنعت و بهداشت می‌توانند از این پیش‌بینی‌ها بهره ببرند. وی با اشاره به مشکل آلودگی هوا در سال‌های اخیر ادامه داد: این معضل به‌ویژه در شهرهای پرجمعیت کشور شدت یافته است. منابع آلاینده ثابت و متحرک، به‌خصوص در فصل زمستان که پایداری هوا و سرمای سطح زمین موجب ماندگاری بیشتر ذرات معلق می‌شود، تأثیر بسزایی در افزایش آلودگی دارند. از آنجا که امکان تغییر الگوهای جوی وجود ندارد، باید مدیریت منابع آلاینده در دستور کار قرار گیرد. سوخت مصرفی کارخانه‌ها و خودروها باید استاندارد باشد تا میزان آلودگی کاهش یابد. در بسیاری از شهرهای دنیا مشکل ترافیک وجود دارد، اما تفاوت در این است که استفاده از انرژی‌های پاک و سوخت‌های استاندارد، همراه با سایر تدابیر زیست‌محیطی، می‌تواند این وضعیت را کنترل کند. رئیس سازمان هواشناسی در خصوص وضعیت بارش‌ها در کشور تصریح کرد: در سال‌های اخیر، به دلیل تغییر اقلیم، الگوهای بارشی از روند گذشته خود خارج شده و بارش‌های یکنواخت و مداوم کمتر شده است. سال گذشته پاییز و نیمه اول زمستان با کم‌بارشی شدیدی مواجه بودیم، اما در اسفند، فروردین و اردیبهشت بارش‌ها افزایش یافت و این کمبود تا حدی جبران شد. با این حال، این الگوی بارشی مناسب کشاورزی نیست، زیرا بارش‌ها باید در پاییز برای رشد محصولات، در زمستان برای ذخیره برف و در بهار برای مراحل بعدی کشاورزی توزیع شوند. امسال نیز تا این لحظه بیش از ۵۰ درصد کاهش بارش داشته‌ایم و پاییز و دو ماه اول زمستان شرایط مساعدی نداشته‌اند. وی افزود: الگوهای ما همچنان نشان می‌دهد که شرایط به سمت کم‌بارشی پیش می‌رود و در خوش‌بینانه‌ترین حالت ممکن است در ادامه سال بارشی، شاهد بارش‌های نرمال باشیم که می‌تواند تا حدودی منابع آبی را تأمین کند. ضمن اینکه میزان بارش برف نیز تاکنون بسیار کمتر از حد معمول بوده و ارتفاعات کشور تقریبا خالی از برف هستند. این مسئله می‌تواند تأثیر مستقیمی بر ذخایر آبی در تابستان داشته باشد، زیرا معمولاً آب پشت سدها از ذوب برف‌های زمستانی تأمین می‌شود. تاج بخش خاطرنشان کرد: پیش‌بینی‌های بلندمدت نشان می‌دهد که بهار امسال نیز احتمالاً بارش‌ها در حد نرمال یا کمتر از نرمال خواهد بود. البته تغییرات ناگهانی مانند آنچه سال گذشته رخ داد، معمولاً در مدل‌های بلندمدت قابل پیش‌بینی نیست و ما می‌توانیم حداکثر ۱۰ تا ۱۲ روز قبل از وقوع این پدیده‌ها اطلاع‌رسانی کنیم. در صورتی که شرایط جدیدی در مسیر بارش‌ها و منابع آبی کشور پیش بیاید، حتماً اطلاع‌رسانی خواهد شد. وی با اشاره به وضعیت منابع آبی کشور گفت: بخش زیادی از اطلاعات در این زمینه در اختیار وزارت نیرو است، اما بر اساس داده‌های موجود، بیشتر سدهای کشور در شرایط نامناسبی قرار دارند. تنها استانی که فعلاً بارش بالای نرمال داشته، مازندران است و سایر استان‌ها با کاهش بارش مواجه‌اند، به همین دلیل، حجم آب پشت سدها نیز به مراتب کمتر از میزان مورد انتظار است.

ذره بین

دبیر انجمن واردکنندگان برنج عنوان کرد

اتخاذ سیاست‌های کارشناسی برای ساماندهی بازار برنج

دبیر انجمن واردکنندگان برنج اظهار کرد: برآوردهای نادرست از تولید، کاهش واردات و عدم قطعیت نرخ ارز، بازار را با نوساناتی همراه کرده که لازم است با اتخاذ سیاست‌های کارشناسی، آرامش به بازار و جامعه بازگردد.

مجیدرضا خاکی - دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران - در گفت‌وگو با ایسنا، درباره وضعیت بازار برنج اظهار کرد: بازار برنج ایران در ماه‌های اخیر با نوساناتی روبه‌رو بوده و قیمت‌ها، به‌ویژه در برنج ایرانی، افزایش داشته است. علت اصلی این مسئله ناترازی عرضه و تقاضاست، که یک اصل ساده اما مغفول اقتصادی محسوب می‌شود. مهم‌ترین دلیل این ناترازی، برآورد نادرست از میزان تولید، کاهش حدود ۱۵ درصدی واردات و در نتیجه ایجاد عطش در بازار بوده است. از آنجا که برنج خارجی نقش مهمی در تعدیل قیمت برنج داخلی دارد، کاهش عرضه آن باعث افزایش قیمت در برنج‌های کیفی و پرمحصول شده است. علاوه بر این، عواملی همچون ثبت سفارش محدود، طولانی بودن روند تخصیص و تأمین ارز، قیمت‌گذاری غیرکارشناسی و نامشخص بودن نرخ ارز واردات در سال آینده، امکان برنامه‌ریزی برای تأمین برنج را از واردکنندگان سلب کرده است. وی تصریح کرد: تجربه نشان داده که هرگاه تأمین برنج خارجی دچار مشکل شده، بازار برنج ایرانی نیز دچار تغییر و تحولاتی شده است. خاکی افزود: بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که قیمت مصرف‌کننده هر کیلوگرم برنج کیفی ایرانی که در اوایل فصل برداشت حداکثر ۱۱۰ هزار تومان بود، اکنون به حدود ۱۸۰ تا ۱۹۰ هزار تومان رسیده است. این افزایش قیمت تنها محدود به برنج‌های کیفی نبوده و سایر اقلام پرمحصول داخلی نیز با رشد قیمت مواجه شده‌اند.

برآوردهای نادرست از تولید داخلی

به گفته خاکی، ظرفیت تولید برنج کشور با در نظر گرفتن شرایط اقلیمی و پتانسیل‌های موجود، حدود ۲ میلیون تن در سال است. بنابراین، برای تأمین نیاز کشور، واردات بین ۱.۳ تا ۱.۵ میلیون تن اجتناب‌ناپذیر است. این میزان واردات در حقیقت مکمل تولید داخلی است. در مقابل، آمارهای رسمی از تولید ۲.۷ میلیون تنی حکایت دارند که بر همین اساس نیز، میزان ثبت سفارش برنج خارجی کاهش یافته است. در این میان چند پرسش مطرح می‌شود: اگر واقعا این میزان برنج در کشور تولید شده، چگونه تنها در چند ماه تمام شده است؟ اگر احتکار رخ داده، چرا نظارت بر انبارها زودتر انجام نشد؟ چرا برخوردهای قهری عمدتا متوجه واردکنندگان است؟ افزایش قیمت به تدریج رخ داده، پس چرا هشدارهای بخش خصوصی جدی گرفته نشد؟ چرا همیشه در آستانه بحران به دنبال راهکارهای ضرب‌الاجلی هستیم؟

وی افزود: وضعیت فعلی بازار نشان می‌دهد که برآورد تولید در واقعیت محقق نشده و علاوه بر این، بخشی از برنج تولیدشده در انبار منازل مصرف‌کنندگان ذخیره شده است. چراکه بسیاری از خانوارها برای در امان ماندن از افزایش قیمت‌ها، نیاز چندماه آینده خود را پیش‌خرید کرده‌اند و این مسئله ناشی از نااطمینانی مصرف‌کنندگان نسبت به شرایط بازار است و لازم است با اتخاذ سیاست‌های کارشناسی، آرامش به بازار و جامعه بازگردد. این مقام تشکلی ادامه داد: همچنین باید توجه داشت که موجودی، الزاما به معنای عرضه نیست. کمیت، کیفیت، قیمت و زمان مناسب، شاخص‌های اصلی عرضه مؤثر هستند و باید در برنامه‌های تنظیم بازار مورد توجه قرار گیرد تا نتیجه‌بخش باشد.

احتکار و نقش دلالان

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران درباره احتکار این محصول گفت: همواره دلالان و سودجویانی هستند که با احتکار کالا و سودجویی، بازار را دچار اختلال می‌کنند که نظارت و بازرسی به موقع می‌تواند پیشگیری لازم را محقق کند. اما واردکنندگان شناسنامه‌دار که فعالیت خود را در خدمت اقتصاد کشور قرار داده‌اند، هیچ‌گاه مرتکب این تخلف نمی‌شوند و اینگونه منزلت تجاری خود را خدشه‌دار نمی‌کنند. در صورت مساعد بودن و قطعیت در فضای کسب‌وکار، واردکنندگان تمام تلاش خود را برای تأمین به‌موقع و با قیمت مناسب برنج با لحاظ سود متعارف به کار می‌گیرند. وی ادامه داد: آخرین نوبت ثبت سفارش برنج در ۲۷ بهمن و با کمی تأخیر انجام شد. در نتیجه، بخشی از این محموله‌ها تا پیش از آغاز ماه رمضان وارد بازار نخواهد شد. همچنین، مهلت ارسال این محموله‌ها ۴۵ روز تعیین شده که در تلاشیم این مهلت به حداقل دو برابر افزایش یابد، زیرا به دلیل ازدحام پایان سال، خطوط کشتیرانی و حمل‌ونقل زمینی دچار ترافیک و کمبود ظرفیت هستند.

خاکی ادامه داد: مشکلاتی مانند اعتصاب رانندگان پاکستانی نیز بر این روند تأثیر گذاشته است. این تأخیرها ممکن است برخی واردکنندگان را از واردات منصرف کند، زیرا هزینه‌های تحمیلی و زیان‌های احتمالی افزایش می‌یابد. وی افزود: یکی دیگر از مشکلات، تصویب الزام رعایت سقف قیمت مصرف‌کننده و عرضه در شبکه توزیع معین است که بدون حضور و مشورت انجمن‌های تخصصی تعیین و به تصویب رسیده است. چراکه بخشی از هزینه‌های تحمیل‌شده به واردکنندگان، به‌ویژه در فرآیند طولانی تخصیص و تامین ارز، در قیمت‌های اعلامی لحاظ نشده است. این الزامات در کنار مهلت محدود ۴۵ روزه، ممکن است باعث شود که صرفه اقتصادی واردات زیر سؤال برود و جریان تأمین این کالا تحت تاثیر قرار گیرد.